

JINÝ SVĚT

Bulletin Sdružení pro podporu a péči o duševně nemocné VOR Jihlava, zapsaný ústav

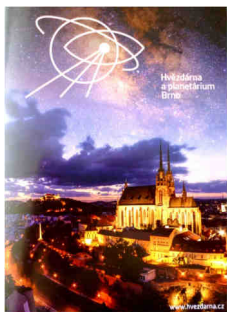
DIGITÁRIUM

Ten samý den, co jsme byli v Centru virtuální reality, jsme navštívili i digitárium ve hvězdárně v Brně na Kraví hoře. Pořad se jmenoval Příští zastávka: Vesmír. Skládal se ze tří částí.

V první jsme se dozvěděli hodně o prvo počátcích létání. Bylo to hodně zajímavé. Vlastně už před 400 lety s tím začal Leonardo da Vinci, který tím vlastně předběhl dobu. Na téma létání vypracoval 6000 náskresů. Jeho následovníci vyráběli různé letací stroje a balony a nakonec to dotáhli až po bojové letouny, trysková letadla i rakety ve 20. století.

Ve druhé části programu jsme se podívali na mezinárodní vesmírnou stanici. Ta obíhá kolem Země rychlostí 8 km za vteřinu. Pokud by se pohybovala rychleji, neudržela by se na oběžné dráze a odletěla by do vesmíru. Kdyby obíhala pomaleji, přiblížila by se k Zemi a shořela by v atmosféře. Stanice je velká jako jedno fotbalové hřiště.

Obsahuje mimo jiné i solární panely pro výrobu elektrické energie a chladicí panely, protože uvnitř se hromadí teplo. Viděli jsme, jak tam kosmonauti žijí, jak pracují, z jakých modulů se stanice skládá... Věděli jste, že kosmický oděv stojí 200 milionů korun? Ve třetí části programu už byl vesmír. To všechno, co vám tu vyprávím, se nepromítalo před námi na plátně, ale bylo nad námi a kolem nás. Kopule nad námi byla jedno obrovské plátno, takže jsme dnes zažívali téměř druhou virtuální realitu. Nad námi byly hvězdy, galaxie, planety, Mléčná dráha, Měsíc, orbitální stanice atd. Komentátor nám také vyprávěl, jak se vesmírné technologie uplatňují v našem běžném životě. Například laser dokáže rozpustit tuk v ucpané cévě, přijímání a vysílání signálu satelitů, mobilních telefonů a internetu zajišťují orbitální stanice na oběžné dráze kolem Země, stejně jako navigaci. A je toho samozřejmě mnohem víc. Bylo to všechno nádherné. Jestli budete mít někdy cestu do Brna, určitě si naplánujte návštěvu hvězdárny.

Autorka: H. Korbičková

NOVÝ ROK 2017

Už je tady a každý si asi říká, co se bude dít a jak bude probíhat den po dni. Ale co, jedno je jisté, a sice že máme mezi sebou krásné přátelství, scházíme se ve Voru při všelijakých příležitostech. Není toho zrovna málo, co všechno se pro nás klienty zařizuje, shání všelijaký materiál na naši tvorbu a všelijaké aktivity. Ještě se vrátím do minula. Pro mne, ale asi nejen pro mne byl velký zážitek, když jsme měli vánoční besídku, každé úterý jsme na ni cvičili zpívání, paní Lenička jistě ví, o čem to je. Pro mne to bylo první vystoupení, trochu jsem se bála, ale nakonec všechno dobře dopadlo a vystoupení se všem líbilo. Další větší akce byla zásluhou paní Ivy, naší vedoucí, která se stará o kavárničku a zorganizovala, že jednoho dne za námi přišla děvčata ze školy, které se učí na kadeřnice a kosmetičky. Byl to mazec! V ten den byly všechny ženy Voru krásně načesané a nalíčené. No a já nebyla pozadu, nechala jsem se též zkrášlit a přiznám, bylo to poprvé v mém životě a moc jsem si to užila. Vděčíme za to vše našim skvělým vedoucím, které se o nás starají, jsou k nám milé a ohleduplné. Touto cestou chci já i lidičky tohoto sdružení Voru poděkovat vedoucím za všechnu snahu nám porozumět.

Moc děkujeme a přejeme hodně síly a trpělivosti s námi v tom novém roce 2017!

Autorka: Zdenka Rydlová

Ročník XVII, číslo

1. března 2017

Uvnitř tohoto vydání:

Herci a herečky	2
Články klientů tvořené s dobrovolnicí	3
Zajímavosti o jaru	3
7 novodobých divů světa	4
Humor kolem nás	4
Sluneční znamení	5
Něco dobrého na zub	5
Skrývačky	5
Kontakty	6

HERCI A HEREČKY Z „FILMŮ PRO PAMĚTNÍKY“

OLDŘICH NOVÝ

Rodné jméno: Oldřich Albín Nový
 Narození: 7. Srpen 1899, Praha-Žižkov, Rakousko-Uhersko
 Úmrtí: 15. března 1983 (ve věku 83 let), Praha, Československo
 Aktivní roky: 1919 – 1974
 Manželka: Alice Wienerová-Nová
 Významná role: Kristián ve filmu „Kristián“

OLDŘICH ALBÍN NOVÝ byl český herec, režisér, scenárista, dramaturg, zpěvák, divadelní ředitel a pedagog.

Narodil se v Praze na Žižkově jako syn Antonína Nového a Cecilie rozené Valentové. Ke hraní jej přivedl otec, který jako pražský vrchní hasič zajišťoval požární hlídku ve všech tehdejších kinech, a strýc Miloš Nový, jenž jej brávil s sebou do Národního divadla, kde hrál. Na otcovo přání se vyučil sazečem, aby měl jisté živobytí, přestože jeho zájem směřoval k divadlu. Již v této době hrál ochotnické divadlo.

Od roku 1918 dostal Oldřich Nový angažmá v divadle v Ostravě, o rok později odešel do Brna, kde působil nejdříve jako herec, později i režisér (od 1923) a šéf operety (od sezony 1925/1926) tamního Národního (Zemského) divadla. Jeho přínosem tomuto žánru bylo hlavně zinteligentnění děje, odstranění pozlátka a přiblížení divákovi ale zároveň zvýšení jeho umělecké hodnoty. Po patnácti letech odsud pro neshody ve vedení a dramaturgování odešel do Prahy, kde se stal ředitelem Nového divadla. Zde mohl konečně vyzkoušet žánr, který v Brně neprosadil: hudební komedii. Na rozdíl od operety, kde jsou nejdůležitější písně a jednotlivé komické výstupy působí spíše jako předehra k árii na aplaus, v hudební komedii (tak, jak ji Nový pojímal) byla píseň spíše pokračováním mluveného dialogu, který přejde do zpěvu jen proto, že slovo nezpívané již k vyjádření citů nestačí. Zahájil v roce 1934 komedii "Štěstí do domu" a pokračoval nespočetnou řadou dalších titulů, kritikou velmi vysoce hodnocených. Teprve po filmových úspěších se Novému podařilo naplnit divadlo tak, že s jedním titulem vydržel celou sezónu. Jeho divadlo bylo charakterizováno jako "opereta pro kulturní lidi" (Eduard Bass).

Dne 11. června 1936 se oženil s umělkou fotografkou Alicí Wienerovou, dcerou zámožného ředitele pražské banky. Společně vychovali "adoptivní" dceru Janu (*1937), později provdanou Včelákovou, která sice byla dcerou Oldřicha Nového, ale nikoli Alice; totožnost její biologické matky Nový nikdy neprozradil. Po nástupu nacismu hrozila Alici deportace do koncentračního tábora, kvůli jejímu židovskému původu. Nový ji dlouho bránil tím, že se s manželkou odmítal rozvést. Nakonec jej roku 1944 společně s Alicí odvezli do tábora pro manžele ze smíšených manželství a tzv. míšence. Nový byl deportován do Hagiboru a pak do Osterode v Sasku a jeho manželka do Terezína. O dceru Janu se v té době starali manželé Lelkovi, majitelé továrny na skelný papír v lázních Bělohrad. Žena Alice věznění přežila, takové štěstí neměla polovina její rodiny včetně otce. Se ztrátou bližních se nikdy nevyrovnala a vypukla u ní schizofrenie.

Za okupace se však Oldřich Nový paradoxně i nejmíc prosadil ve filmu. Poprvé se objevil již v roce 1922 v němém filmu Přemysla Pražského Neznámá kráska, ale od té doby se objevil jen v malých roličkách. Až roku 1939 přišel Mac Frič a jeho Kristián. To byl Nového nejúspěšnější film. Následovalo mnoho hudebních komedií, které obvykle od hloupého scénáře zachraňoval svým skvělým herectvím.

Po válce jej politický režim umělecky zničil. Jeho milovanou operetu a hudební komedii označil za buržoazní přežitek a zakázal i filmovou tvorbu, jež není v duchu se socialistickým realismem (budovatelství). Největší poválečný filmový úspěch přišel s rolí René Skalského v parodii na romantický žánr Pytláková schovanka. Úspěch se však dostavil až mnohem později - dobové publikum parodii většinou nepochopilo a komunistická kritika film odvrhla s tím, že „bolo škoda filmovacieho materiálu“. Dále se Nový objevoval spíše v menších vedlejších rolích méně zajímavých a nehodnotných snímků (z tohoto stereotypu vybočuje například film Fantom Morrisvillu a film režiséra Podskalského Světáci).

Většinu energie zaměřil na divadlo, hostoval po celé republice, režíroval několik úspěšných her i hrál mnoho úspěšných hlavních rolí. Mimo jiné v karlínském hudebním divadle režíroval velmi oblíbenou operetu Mamzelle Nitouche, ve které zpíval Célesténa po boku Stanislavy Součkové. V roce 1957 byl jmenován zasloužilým umělcem, v letech 1954 – 1959 byl uměleckým ředitelem Hudebního divadla v Karlíně. V letech 1959–1964 stál v čele nově založeného oddělení hudební komedie na Pražské konzervatoři.

Několik posledních příležitostí mu přinesla televize. Zahrál si v bakalářské povídce a především v osmidílném seriálu Fan Vavřincové (mimořádně autorka námětu filmu Eva tropí hlouposti) a Jaroslava Dudka Taková normální rodinka (1967–1971), kde ztvárnil neodolatelně komisišního, ale lidsky půvabného účetního Jana Konička.

Posledních deset let života téměř nevycházel ze svého bytu, protože nechtěl být svými fanoušky poznán. Chtěl zůstat v paměti jako milovaný Oldřich Nový, Kristián.

Jeho životním krédem bylo: **“Smích je kořením života, a dokud se člověk dovede smát, je živ. Až se začnou všichni lidé na sebe usmívat a přestanou si kopat jámy, pak bude na světě blaze.”** Podle něho žil, tvořil i jednal.

Pohřben je na Olšanských hřbitovech (II. obecní hřbitov, 27. oddělení, 8 UH).

Příště se můžete těšit na Natašu Gollovou :-)

Aktivita s dobrovolnicí EVOU SVĚRÁKOVOU tvorba vlastních článků klientů VORu (19. 1. 2017)

Téma: Co se mi vybaví, když se řekne VOR- občanské sdružení pro podporu a péči o duševně nemocné zapsaný ústav Jihlava?

Pojmy, které se klientům vybavily:

Vaření
Podpora
Aktivity
Spolupráce s rodiči
Vzdělávání
Zpívání
Komunikace
Radost
Cvičení
Kavárna

Dílna
Arteterapie
Přátelé
Skvělí lidé
Energie
Tvořivost
Společnost
Sounáležitost
Opora

Tyto slova byla podkladem a inspirací k tvorbě následujících článků.

Snažím se chodit do VORU, jak to jde. Díky mému manželovi jsem na něm závislá. K mému zdravotnímu stavu, vozí mě autem vždy, jak potřebuji, někdy se stane, že i ten psychický stav není dobrý, ale právě proto potřebuji chodit do prostředí VORU. Dokážou vyslechnout, poradit, porozumět. Máme něco společného, a proto si velmi rozumíme. Každý den je jiný, máme plno zajímavých aktivit, tvoříme, vytváříme pěkné věci, ze kterých máme radost, chodíme, zpíváme, vaříme. I když mi není nejlépe, tak ve VORU to jakoby vše negativní odplave a domů jdu spokojená a zbytek dne prožiji v přítomnosti mého miláčka, pejska Ketinky. Je to francouzský buldoček a můžu jí o všem vyprávět. Je to věrný posluchač.

• Ráda chodím do VORU, kde jsem poznala skvělé lidi. Někteří se stali mými dobrými přáteli. Cítím tady oporu a podporu od zaměstnanců VORU. Zvláště jsem si oblíbila kreativní dílnu. Zaujalo mě zpívání, cvičení i budoucí kurz vaření. Někdy jdu i na pondělní skupinu s psychologem. V poslední době se zúčastňuji také kreativního tvoření ve čtvrtek dopoledne. Vede ho slečna, která je mi velmi sympatická. Má pro nás vždycky dobře připravený program, takže se nikdy nenudíme a dozvíme se vždycky něco zajímavého. Každá návštěva ve VORU mě nabíjí pozitivní energii.

Autor: Helena Kolaříková

Autor: Rydlová Zdenka

Ráda chodím do VORu, protože tady dělám aktivity. Ráda chodím vařit, na cvičení, na arteterapii a ráda jsem na počítači.

Autor: Martina Kazdová

6 ZAJÍMAVOSTÍ O JARU

1. Nachlazení není pověra

Jarní nachlazení existuje, není to jen pověra. Když se otepluje, rozšiřují se cévy a přivádějí krev k povrchu těla rychleji, takže také snadněji prochládneme.

2. A bude med...

Pampeliška je jednou z květin, které se objevují nejdříve. Dostala se k nám až z Asie. Až jí bude plná louka, připravte si domácí pampeliškový med. Je zdravý, pomáhá při nachlazení a kašli.

3. Kdo se probouzí?

Zvířata se na jaře budí ze zimního spánku. Ten se týká veverek, ježků, medvědů, netopýrů, a dokonce konce i ptáka lelka.

4. Děti rychleji rostou

Děti na jaře rostou rychleji než v ostatních ročních obdobích. Mají totiž více pohybu a jsou častěji na sluníčku, které je zdrojem vitamínu D.

5. A co jarní psychika?

U citlivých lidí se na jaře objevují problémy psychického rázu - nervozita, deprese, často i bolesti a křeče svalů, »vlčí hlad«, nebo naopak nechutenství, neklidný spánek. Souvisí to se změnou biorytmu, zvýšenou aktivitou a s nedostatkem energetických rezerv po zimě.

6. Změní se čas

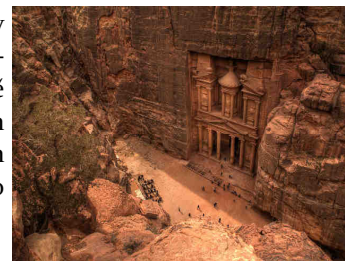
Změna času přichází o posledním březnovém víkendu. Letní čas chtěl zavést už Benjamin Franklin v roce 1784, ale poprvé se tak stalo až za 1. světové války. V ČR je pravidelně mění od roku 1979.

Zdroj: internet

7 NOVODOBÝCH DIVŮ SVĚTA

4. novodobý div světa: Petra

Na hraně arabské pouště se v masivních skalách ukrývá strhující příklad kultury Středního Východu. Paláce, divadlo kolosálních měřítek, pohřebiště, tržiště, důmyslné vodní kanály, precizní zemědělské zahrady. To vše vytesané v masivních, růžově zbarvených skaliscích. Většina z tesaných "staveb" jsou hrobky králů a dalších významných občanů nabatejské civilizace. Při stavbě svého hlavního města, kterým byla právě Petra dokonce Nabatejci odklonili tok řeky a její původní koryto sloužilo pak jako dobře strážovaná přístupová cesta k městu.

5. novodobý div světa: Machu Picchu

Vysoko v oblacích se tyčí jehlan posvátné hory Machu Picchu. Právě zde staří Inkové zbudovali své svatyně, astronomické observatoře a obydlí tajuplného města. Do příkrého svahu vsadili terasová pole. Machu Picchu bylo vybudováno v nadmořské výšce 2350 metrů Pachacútec Yupanquim. I když bylo postaveno v patnáctém století, objeveno bylo archeologem Hiramem Binghamem až v roce 1911. Zajímavé jsou nálezy kostí v tomto místě. Podle odhadů zde žilo tisíc lidí, ženských koster se ovšem našlo desetkrát více, než mužských.

Infomace pro Vás na internetu vyhledala Jarmila Součková

HUMOR KOLEM NÁS

Březen - za kamna vlezem.

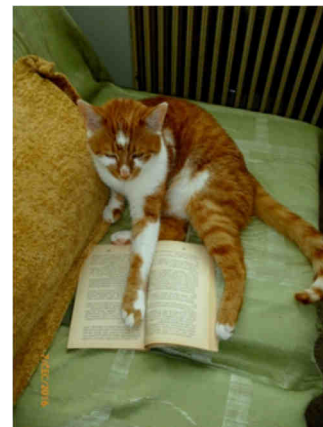

Z ruky do ruky

Ještě včera jsem byl pes

Autorka příspěvků: H. Korbičková

Už jsem na straně 63!

SLUNEČNÍ ZNAMENÍ – 3. ČÁST

Znamení, ve kterém stojí Slunce v době narození, je hlavní **sluneční znamení**. Toto znamení představuje základní povahové rysy člověka, jeho předpoklady a potenciál. Povaha člověka je současně ovlivněna dalšími znameními, ve kterých stojí jeho další planety: Luna, Merkur, Venuše a Mars. Ty hrají také roli, takže každý člověk je kombinace několika znamení.

Tentokrát se budeme věnovat těmto znameníům:

Znamení	Začátek a konec	Živel	Vládne
Vodnář	19.1. – 18.2.	vzduch	Uran
Ryby	18.2. – 20.3.	voda	Neptun

Základní charakteristika vodnáře (Aquarius):

Obrazně řečeno, Vodnář je v konfrontaci se životem kdykoli připraven ke "skoku". Je plný nadšení, život a svět neprožívá staticky, nýbrž maximálně dynamicky, pružně. Nejednou se z něj stává extrémista, milující akci a vzrušení (pěstuje třeba nevhodné sporty). "Připravenost ke skoku" se rovněž projevuje ve vědecké oblasti a obecně tam, kde se děje nějaký pokrok, nebo píšou dějiny. Bývají z nich výrazné osobnosti, které jakoby najednou vyjdou "odnikud" na scénu života nebo je napopat čeká brzký pád. K úspěchu přispívá sebejistota, sebedůvěra a schopnost využít to, co se díky své pili naučili. Největším záporům Vodnářů je lenost, pokud jí propadnou, nedostanou se nikam. Musí na sobě neustále pracovat, jít za svými ambicemi. Měli by také pamatovat na skromnost a vždy si zachovat důstojnou tvář - jinak se z nich stanou chvastouni a surovci. Uplatnění nalézají v obchodní sféře - stávají se z nich byznysmeni (umí dobře smlouvat). Výborně se hodí na posty právníků a mají politické nadání. Bez obav je můžeme postavit do čela společnosti, poradí si. Jak jsme již naznačili výše, díky technickým vlohám se z nich často stávají konstruktéři, vynálezci či průkopníci. Vodnář se hodí ke všem znameníům. Avšak Lev, Váhy a Blíženci patří mezi favority.

Vládce znamení: Uran, Saturn

Živel znamení: vzduch

Soulad se znamením: Blíženci, Váhy

Barva: modrá, šedá

Kov: olovo

Rostliny: narcis, tulipán, třešeň, rozmarýn, topol, kapradí

Magické číslo: 22

Šťastná čísla: 2, 30, 4, 9, 10, 15, 39, 45, 49

Příznivé dny: čtvrtek, pátek, sobota

Povaha: sangvinická

Základní charakteristika ryb (Pisces):

Ryby mají v porovnání s ostatními jedenácti znameními specifickou povahu. Vynikají zvláště svým nesobeckým a citlivým přístupem k ostatním. Agresivita a spekulace je jim španělskou vesnicí, jsou až příliš opatrní. Často jsou pochybovační o svých schopnostech a mají nedostatek sebevědomí. I malé popichování okolí berou velice vážně a stávají se tak terčem posměchu. Přes skutečnost, že jsou to lidé spolehliví, upřímní a důvěryhodní, kolektiv jim právě díky jejich vlastnostem vyčítá chyby a problémy, jež nastaly. I ty, za které nemohou. Spoléhají na sliby ostatních a nejednou naletí. Pozor na intriky! Možná by bylo vhodné, aby si našli jakéhosi "obránce", který se za ně postaví. Skuteční přátelé a dobří lidé snad dokážou poznat jejich pozitiva a cenné vlastnosti. Na profesionální úrovni a v zaměstnání si Ryby dobře vedou v kolektivu lidí, kteří jsou jim nakloněni, kteří dokáží ocenit jejich schopnosti a výkon. Hodí se do státní správy a do vědeckého výzkumu (tedy tam, kde se tak trochu "ztratí v davu"). Mají zvláštní cit pro přírodu (přírodovědci, chemici, ekologové) a historii. Ryba s Rybou k sobě v manželství jde, je to vztah harmonický a vyrovnaný. Chtějí-li však něčeho dosáhnout, není to spojení ideální. Jeden druhého totiž nedokážou dost dobře podpořit a podnit. Jako vhodný "ochránce" se hodí Štír, Rak nebo Panna.

Vládce znamení: Neptun, Jupiter

Živel znamení: voda

Soulad se znamením: Rak, Štír

Barva: světle modrá

Kov: cín

Rostliny: mák, vodní rostliny, olše, jasmín, chrpa

Magické číslo: 11

Šťastná čísla: 2, 4, 11, 16, 24, 32, 34, 136

Příznivé dny: pátek, sobota, neděle

Povaha: flegmaticko-sangvinická

Na internetu vyhledala Jarmila Součková.

NĚCO DOBRÉHO NA ZUB

Hrnková buchta s meruňkami

Ingredience:

1 hrnek polohrubé mouky
 1 hrnek hladké mouky
 1 hrnek vlažného mléka
 1 hrnek cukru
 3/4 hrnku oleje
 2 vejce
 1 sáček prášku do pečiva
 špetka soli
 čerstvé nebo kompotové meruňky
 tuk na vymazání plechu, mouku na vysypání
 moučkový cukr na posypání

Postup:

1. Do mísy vložíme vejce a cukr, přilijeme mléko a olej, metličkou vše rozšleháme.
 2. Přidáme obě mouky smíchané se solí a práškem do pečiva
 3. Hladké řídké těsto nalijeme na vymazaný a moukou vysypaný plech, rovnoměrně rozložíme kousky ovoce a dáme péci
 4. Pečeme při teplotě kolem 170 °C asi 40 minut
 5. Hotovou buchtu posypeme moučkovým cukrem, nakrájíme a můžeme podávat

Zdroj: internet

SKRÝVAČKY

Pozorně si přečtěte následující věty. V každé je ukryta jedna **barva**. Přijďte na to, která to je?

Na baru dává číšník hostovi pivo.
 Kromě ovce i jehně dává maso.
 Každého člověka vábí láska.
 Příjemný večer náhle skončil.
 Mám ráda kaše, dávám si do nich ovoce.
 Irmo, drásáš mi nervy už nejméně týden!
 Růžo, vážně musíš pár kil shodit.

Pokud na to nepřijdete, dejte hlavy dohromady. Víc hlav víc ví!

ZAMĚSTNANCI VORU

Ing. Eva Kantorová	ředitelka Sdružení VOR Jihlava, z. ú.	567 213 700	e.kantorova@os-vor.cz
Veronika Šourková, DiS.	vedoucí služby chráněné bydlení	567 210 861	v.sourkova@os-vor.cz
Lenka Vaňhová, DiS.	vedoucí služby sociální rehabilitace	567 213 896	l.vanhova@os-vor.cz
Renata Nápravníková	vedoucí kreativní dílny, klub, outdoor	567 215 011	r.naprvnikova@os-vor.cz
Bc. Iva Skálová	sociální pracovník	567 215 011	i.skalova@os-vor.cz
Bc. Ivana Brychtová	terénní sociální pracovník	567 214 594	i.brychtova@os-vor.cz
Kristýna Opicová, DiS.	terénní sociální pracovník	567 214 594	k.opicova@os-vor.cz
Mgr. Martin Štastný	klinický psycholog	567 213 288	m.stastny@os-vor.cz

www.os-vor.cz

Příspěvky do dalšího vydání časopisu, který bude v červnu 2017, posílejte nejdéle do 30. dubna 2017.